

Brusel 29. října 2026
(OR. en)

15163/26

DEVGEN 178	COEST 806
ACP 106	SAN 745
RELEX 1432	GENDER 163
MIGR 334	CLIMA 602
SUSTDEV 89	ENER 723
COHOM 142	MAMA 262
COAFR 354	MOG 231
COASI 201	NDICI 23
DIGIT 283	COWEB 140
COLAC 140	

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	29. října 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 588 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Výroční zpráva z roku 2026 o provádění nástrojů Evropské unie pro vnější činnost v roce 2025

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 588 final.

Příloha: COM(2026) 588 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.10.2026
COM(2026) 588 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Výroční zpráva z roku 2026 o provádění nástrojů Evropské unie pro vnější činnost v
roce 2025**

{SWD(2026) 324 final}

Obsah

PŘEDMLUVA.....	2
SOUHRNNÉ ZÁVAZKY	4
Reakce EU na útočnou válku Ruska proti Ukrajině	4
EU: aktér na mezinárodní scéně	4
Strategie Global Gateway	6
Humanitární pomoc	6
TEMATICKÝ PŘEHLED	8
Lidský rozvoj.....	8
Čistá transformace a odolnost vůči změně klimatu.....	8
Digitalizace, věda, technologie, inovace a infrastruktura	9
Udržitelný růst a zaměstnanost	10
Migrace a nucené vysídlování.....	11
Demokratická správa věcí veřejných a lidská práva, mír a bezpečnost.....	11
CELOSVĚTOVÁ PŮSOBNOST.....	13
Subsaharská Afrika.....	13
Asie a Tichomoří.....	13
Amerika a Karibik	14
Rozšíření EU (západní Balkán, Turecko, Ukrajina, Moldavsko, Gruzie)	15
Evropské sousedství.....	16
Evropské sousedství – východ.....	16
Evropské sousedství – jih a Blízký východ / oblast Perského zálivu.....	16
Zámořské země a území (ZZÚ).....	17

PŘEDMLUVA

Rok 2025 byl rokem, který se vyznačoval zásadními a často nepředvídatelnými změnami po celém světě. Občané stále více pociťovali důsledky válek probíhajících v sousedství. Útočná válka Ruska na Ukrajině se i nadále přelévala do Evropské unie v podobě nárůstu hybridních kampaní, jejichž cílem bylo oslabit evropskou bezpečnost. Stále více nestabilní situace dále vyžadovala, aby Evropská unie přejímala větší odpovědnost za svou bezpečnost a obranu, proaktivně hájila své zájmy po celém světě a zintenzivnila práci na řešení globálních výzev, ochraně lidských práv a posílení multilateralismu.

EU neustále posouvá svůj přístup směrem k vytváření vzájemně prospěšných rovnocenných partnerství motivovaných dvojí nutností: budovat odolnost a autonomii na mezinárodní i domácí úrovni. Klíčovým nástrojem tohoto úsilí je strategie Global Gateway. Prostřednictvím strategie Global Gateway je EU schopná soustředit své zdroje tam, kde mohou nejvíce přispět k udržitelnému rozvoji, a současně chránit své zájmy. Tento dopad je patrný jak z hlediska počtu, tak z hlediska kvality realizovaných iniciativ.

Aby se maximalizoval vliv EU ve světě a co nejlépe využily zdroje a dovednosti EU, přijaly orgány EU, členské státy EU a finanční instituce plně koncepci spolupráce jako „Tým Evropa“. Tento přístup je nyní nedílnou a ústřední součástí souboru nástrojů vnější činnosti, ať už v rámci strategie Global Gateway, v nestabilních podmínkách, v rámci humanitární pomoci a civilní ochrany nebo při mnohostranné spolupráci. Síť delegací EU po celém světě dále hraje klíčovou roli při zajišťování silné a soudržné přítomnosti v terénu; v rámci přístupu „Tým Evropa“ delegace úzce spolupracují s členskými státy EU a evropskými finančními institucemi.

Vnější činnost EU v průběhu roku 2025 lze rozdělit do čtyř vzájemně se posilujících pilířů: ochrana míru a bezpečnosti, podpora rozšíření, zajištění prosperity, hospodářské bezpečnosti a odolnosti a posílení multilateralismu a globální solidarity. Nástroje vnější činnosti EU se i nadále snažily skloubit rychlý, flexibilní a integrovaný přístup k řešení krizí a geopolitických otřesů s nejvyššími normami řádného finančního řízení.

Tato zpráva nastiňuje práci EU a jejích členských států ve všech čtyřech pilířích, včetně úsilí o upevnění partnerství v souladu s evropskými hodnotami, jakož i opatření v řadě oblastí, od snahy o vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj po volný obchod, bezpečnost, mír a stabilitu, migraci, prosazování lidských práv, genderovou rovnost a posilování postavení žen, ochranu demokracie a právního státu, jakož i zmírňování utrpení. Iniciativy EU také poskytovaly podporu partnerským zemím při boji proti změně klimatu a ochraně biologické rozmanitosti, což je dokladem neutuchající snahy EU dostát svým globálním závazkům.

Evropská unie je nejsilnější, když spojíme síly. Spolu s naším komplexním portfoliem projektů a vnějších nástrojů je proto nezbytné pokračovat v rozvoji a dosahování spolehlivých a udržitelných výsledků prostřednictvím přístupu „Tým Evropa“.

Vysoká představitelka
/ místopředsedkyně
KAJA KALLAS
Zahraniční záležitosti a
bezpečnostní politika

Komisařka
DUBRAVKA ŠUICA
Středomoří
MARTA KOS
Rozšíření

Komisařka
JOZEF SÍKELA
Mezinárodní
partnerství

Komisař
HADJA LAHBIB
Rovnost,
připravenost a
řešení krizí

SOUHRNNÉ ZÁVAZKY

Reakce EU na útočnou válku Ruska proti Ukrajině

Rusko pokračovalo ve své plnohodnotné útočné válce proti Ukrajině, která i nadále způsobovala lidské utrpení, rozsáhlé vysídlování obyvatelstva a ničení klíčové civilní a energetické infrastruktury ve velkém rozsahu, přičemž narušovalo evropský i globální bezpečnostní řád a prohlubovalo zranitelnost v oblasti potravin, energetiky a ekonomiky daleko za hranicemi regionu.

Do konce roku 2025 poskytla Evropská unie (EU) a její členské státy Ukrajině kombinovanou podporu v celkové výši přibližně 193,3 miliardy EUR, z toho 69,3 miliardy EUR na vojenskou podporu, více než 103,3 miliardy EUR na finanční, ekonomickou a humanitární pomoc, 3,7 miliardy EUR z výnosů spojených se zmrazenými ruskými aktivy a 17 miliard EUR na pomoc lidem prchajícím před válkou.

Ústředním pilířem reakce EU v roce 2025 byl Nástroj pro Ukrajinu, specializovaný nástroj s objemem až 50 miliard EUR určený k poskytování předvídatelné a flexibilní podpory pro oživení, obnovu a modernizaci Ukrajiny, který kombinuje granty a půjčky vázané na reformy s investiční složkou, Investiční rámec pro Ukrajinu, který disponuje podporou EU ve výši 9,5 miliardy EUR a jehož cílem je mobilizovat až 40 miliard EUR ve formě veřejných a soukromých investic. Do konce roku 2025 bylo v rámci tohoto rámce vyčleněno až 6,9 miliardy EUR na programy na podporu malých podniků, komunit postižených válkou, klíčové infrastruktury a zelené a digitální transformace.

V roce 2025, v návaznosti na závazky lídrů zemí G7 a na základě návrhu Komise, EU přijala a vyplatila balíček finanční pomoci sestávající z mimořádné makrofinanční pomoci ve výši 18,1 miliardy EUR. Součástí balíčku je mechanismus úvěrové spolupráce, který je financován z mimořádných příjmů pocházejících z imobilizovaných ruských státních aktiv. Kromě toho se členské státy EU v prosinci 2025 dohodly, že Ukrajině poskytnou úvěr ve výši 90 miliard EUR na roky 2026 a 2027, a to na základě půjčky EU zajištěné manévrovacím prostorem EU.

V průběhu roku 2025 přijala EU další balíčky omezujících opatření (sankcí) s cílem snížit schopnost Ruska vést válku a oslabit jeho ekonomickou základnu, například omezením jeho přístupu k technologiím pro bojové použití a snížením jeho příjmů z energetiky.

Současně tvořily sankce a opatření zaměřená na snížení závislosti na ruských fosilních palivech další klíčovou součást reakce EU, přičemž plán EU REPowerEU a související právní předpisy výrazně omezily dovoz z Ruska do EU.

Ukrajina zůstala největší operací v historii v rámci Mechanismu civilní ochrany EU, přičemž Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události vyřídilo 39 aktualizovaných žádostí o pomoc z Ukrajiny. Jen v roce 2025 poskytla EU humanitární pomoc v celkové výši 220 milionů EUR s cílem zmírnit utrpení ukrajinského lidu. Směrnice o dočasné ochraně osob prchajících před válkou byla prodloužena do března 2027.

EU: aktér na mezinárodní scéně

V roce 2025 působila EU ve stále napjatějším a složitějším mezinárodním prostředí, které se vyznačovalo válkou v blízkosti jejích hranic, eskalací regionálních konfliktů, narušením obchodních tras, zostřující se geopolitickou a geoekonomickou soutěží a prohlubující se klimatickou a environmentální krizí. Globální stabilitu dále oslabily zhoršování stavu demokracie, porušování mezinárodního práva, včetně porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva,

dezinformace a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, jakož i rostoucí tlak na mnohostranný systém a mezinárodní řád založený na pravidlech.

Reakce EU na světový vývoj v roce 2025 se opírala o čtyři pilíře, které se vzájemně doplňovaly: ochrana míru a bezpečnosti, podpora rozšíření, zajištění prosperity a odolnosti prostřednictvím udržitelných a bezpečných hospodářských vazeb a posilování multilateralismu a globální solidarity. Trvalý mír, bezpečnost a prosperita závisí na účinném mezinárodním řádu založeném na pravidlech.

V roce 2025 EU dále pokročila v provádění své agendy v oblasti bezpečnosti a obrany prostřednictvím integrovaného přístupu k různorodým výzvám v oblasti bezpečnosti a obrany, a to udržováním silné vojenské podpory Ukrajině, posilováním své role prostřednictvím misí v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky a Evropského mírového nástroje, zvyšováním odolnosti vůči hybridním a kybernetickým hrozbám a posilováním partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany.

Unie uznala, že vzájemná závislost je stále častěji zneužívána jako zbraň, a v roce 2025 se snažila omezit kritické závislosti při zachování otevřeného obchodu založeného na pravidlech. EU nastínila proaktivnější a efektivnější přístup k posílení své hospodářské bezpečnosti ⁽¹⁾. Vzhledem k rostoucímu významu hospodářské bezpečnosti a odolnosti v rámci vnější činnosti prosazuje EU hospodářskou zahraniční politiku, která propojuje konkurenceschopnost, bezpečnost a partnerství; posiluje svou agendu v oblasti obchodu a partnerství s klíčovými regiony a partnery s podobnými názory po celém světě. Základním rámcem pro realizaci této agendy se stala strategie „Global Gateway“.

EU posílila svůj závazek k multilateralismu, globální solidaritě a ochraně lidských práv a humanitárních zásad, přičemž usiluje o obranu a přizpůsobení mnohostranného systému vycházející z Charty OSN, Agendy 2030 a „Paktu pro budoucnost“ Organizace spojených národů (OSN). V roce 2025 EU aktivně podporovala iniciativu UN80 generálního tajemníka OSN, která představovala příležitost posílit účinnost, nákladovou efektivitu a soudržnost OSN a zajistit její schopnost dosahovat výsledků u všech tří pilířů – míru a bezpečnosti, lidských práv a rozvoje.

V roce 2025 EU dále posílila postavení oceánů jako strategické priority své vnější činnosti, mimo jiné prostřednictvím ochrany integrity Úmluvy OSN o mořském právu jako právního rámce pro veškeré činnosti související s oceány. Na třetí konferenci OSN o oceánech předložila EU více než 50 dobrovolných závazků v celkové hodnotě téměř 1 miliardy EUR, jejichž cílem je pomoci zmobilizovat mezinárodní společenství k urychlení opatření v oblasti oceánů, zejména s ohledem na vstup Úmluvy o volném moři v platnost.

V roce 2025 byla EU a její členské státy společně i nadále největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci (ORP) ve výši 82,5 miliardy EUR, což podle předběžných údajů OECD představovalo 48 % celosvětové ORP ⁽²⁾. Údaje však ukazují výrazný celosvětový pokles celkové ORP, který je způsoben především výrazným omezením podpory ze strany USA.

Úsilí o užší koordinaci financování vnější činnosti EU a politiky soudržnosti zaznamenalo významný pokrok se zahájením prvních výzev k předkládání projektů zaměřených na řešení společných problémů, kterým čelí nejvzdálenější regiony EU, zámořské země a území (ZZÚ) a země mimo EU účastníci se programů INTERREG.

¹ JOIN(2025) 977.

² Celosvětová oficiální rozvojová pomoc, jak je zde definována, zahrnuje i oficiální rozvojovou pomoc, kterou vykazala souhrnně EU a také všechny další dárcovské země.

Strategie Global Gateway

EU dále rozšířila svou globální investiční strategii Global Gateway, jejímž cílem je budování vzájemně prospěšných partnerství a mobilizace veřejných i soukromých zdrojů s cílem překlenout globální investiční mezeru a podpořit provádění Agendy 2030 a cílů udržitelného rozvoje.

Do roku 2025 EU, její členské státy a evropské finanční instituce mobilizovaly v rámci strategie Global Gateway investice ve výši přes 306 miliard EUR, čímž výrazně předstihly cíl pro rok 2027 ve výši 300 miliard EUR. Po celý rok 2025 zůstal přístup „Tým Evropa“ ústředním prvkem provádění, jehož cílem bylo zajistit koordinovanou realizaci investičních balíčků s významným dopadem.

Investiční centrum Global Gateway⁽³⁾ pro subsaharskou Afriku, Latinskou Ameriku a Karibik a asijsko-tichomořský region bylo spuštěno v říjnu 2025 jako ústřední platforma pro zefektivnění a posílení zapojení soukromého sektoru, která umožňuje společností z EU předkládat investiční návrhy prostřednictvím národního týmu⁽⁴⁾ v členských státech EU. Poradní skupina pro podnikání pro Global Gateway nadále posilovala spolupráci s evropským soukromým sektorem.

V severní Africe a na Blízkém východě představuje Pakt pro Středomoří, přijatý v říjnu 2025, nový politický rámec pro strategii Global Gateway v tomto regionu. V roce 2025 byly schváleny investice ve výši 662 milionů EUR, které by měly přilákat investice přesahující 7 miliard EUR, čímž se celková očekávaná mobilizace investic v jižním Středomoří v letech 2021 až 2025 zvýší na 30 miliard EUR. Na Západním Balkáně, v Turecku a v regionu východního sousedství se v letech 2021 až 2025 podařilo mobilizovat očekávané investice v celkové výši téměř 40 miliard EUR.

Humanitární pomoc

V roce 2025 reagovala humanitární pomoc a civilní ochrana EU na mimořádně vysokou úroveň globálních potřeb. EU je dárce, který se řídí humanitárními zásadami, jimiž jsou lidskost, neutralita, nestrannost a nezávislost. EU a její členské státy společně poskytují největší podíl na celosvětovém financování humanitární pomoci (34 % v roce 2025), přičemž EU v roce 2025 vyčlenila více než 2,57 miliardy EUR na humanitární pomoc založenou na potřebách ve 110 zemích a dále přes 245 milionů EUR na Mechanismus civilní ochrany Unie a související kapacity.

Celosvětová potravinová krize je i nadále vážná. V reakci na celosvětový hlad bylo na humanitární potravinovou a výživovou pomoc vyčleněno přibližně 600 milionů EUR, a to v situaci, kdy 295 milionů lidí čelilo akutní potravinové nejistotě a kdy byl v Gaze a Súdánu potvrzen hladomor.

Hlavními příčinami současné humanitární krize jsou konflikty, nejistota a dopad změny klimatu. V dnešních ozbrojených konfliktech je porušování mezinárodního humanitárního práva stále velmi rozšířené. Evropská komise proto i v roce 2025 pokračovala ve financování a prosazování příznivějších podmínek pro poskytování zásadové humanitární pomoci, a to v kontextu rostoucího počtu porušení mezinárodního humanitárního práva a narůstajících překážek bránících zásadovému přístupu humanitární pomoci.

Kapacita pro evropskou humanitární reakci, přejmenovaná na ReliefEU, poskytovala strategickou logistickou podporu prostřednictvím operací humanitárního leteckého mostu, vytváření zásob, skladování a přepravních služeb. V roce 2025 poskytoval nástroj ReliefEU humanitární pomoc v krizových oblastech a oblastech zasažených konflikty, včetně Gazy, Súdánu, Demokratické republiky

³ https://international-partnerships.ec.europa.eu/investment-hub_en.

⁴ Vnitrostátní mechanismy koordinace na úrovni celé vlády pro spolupráci se soukromým sektorem.

Kongo a Myanmaru, a to v úzké spolupráci s humanitárními partnery a UCPM. V roce 2025 bylo na operace v rámci nástroje ReliefEU vyčleněno více než 110 milionů EUR, díky čemuž bylo dodáno celkem 6 780 metrických tun pomoci a EU tak reagovala na dvacet krizí v osmnácti zemích.

Vnější aspekty civilní ochrany jsou nedílnou součástí reakce EU na mimořádné události a doplňují humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci tím, že poskytují rychlou a koordinovanou pomoc v případech přírodních i člověkem způsobených katastrof po celém světě. UCPM byl například aktivován v reakci na epidemii eboly v Demokratické republice Kongo, závažné povodně na Kapverdách a zemětřesení o síle 7,7 stupně v Myanmaru v březnu 2025.

TEMATICKÝ PŘEHLED

Lidský rozvoj

Vymýcení chudoby zůstalo i nadále ústředním bodem činnosti Komise. V současné době žije zhruba 10,3 % světové populace pod hranicí extrémní chudoby, která činí 3 USD na den. V letech 2021 až 2024 bylo 8,1 % ORP financované EU (více než 26,6 miliardy EUR) přímo určeno na podporu cíle udržitelného rozvoje č. 1, jímž je vymýcení chudoby.

Humanitární zdravotní opatření zůstávala klíčová pro ochranu lidských životů a zachování dosavadních úspěchů v oblasti rozvoje. V roce 2025 vyčlenila EU na humanitární zdravotní pomoc přibližně 400 milionů EUR, což představuje rekordní částku. Důraz byl kladen na posílení zdravotnických systémů a připravenosti na epidemie, na podporu základního a všeobecného zdravotního pojištění, včetně péče o zdraví žen, a to při současném zohlednění zhoršujících se podmínek globálního financování zdravotnictví a rostoucích potřeb v nestabilních a konflikty postižených zemích.

EU upevnila svou roli předního globálního zastávce prosazování kvalitního vzdělávání jako lidského práva a hnací síly udržitelného rozvoje, přičemž podporovala opatření v přibližně 70 partnerských zemích. Program Erasmus+ přispěl k budování kapacit a rozvoji dovedností prostřednictvím projektů spolupráce s vysokoškolskými institucemi, organizacemi v oblasti odborného vzdělávání a mládeže (177,1 milionu EUR v roce 2025) a prostřednictvím stipendií na mobilitu zaměstnanců a studentů vysokých škol (260,9 milionu EUR).

V roce 2025 EU dále upevnila rovnost žen a mužů jako průřezovou prioritu ve své vnější činnosti, v souladu s Akčním plánem EU pro rovnost žen a mužů III ⁽⁵⁾, mimo jiné například prostřednictvím začleňování přístupu „*ženy ženám*“ do všech programů financovaných EU zaměřených na základní potřeby a obživu v Afghánistánu, čímž se zajistilo, že pomoc se k ženám účinně dostává a že hrají významnou roli v procesu jejího poskytování.

Téměř polovina světové populace nemá přístup k bezpečně provozovaným hygienickým zařízením. V průběhu roku 2025 EU nadále podporovala činnosti v oblasti udržitelného vodohospodářství a hygieny v souladu s Evropskou strategií pro vodohospodářskou odolnost ⁽⁶⁾, přijatou v roce 2025, a to včetně dlouhodobých investic v rámci strategie Global Gateway v přibližně 50 zemích, za účasti soukromého sektoru a prostřednictvím humanitární pomoci v krizových situacích.

Čistá transformace a odolnost vůči změně klimatu

V souladu s Pařížskou dohodou, Zelenou dohodou pro Evropu ⁽⁷⁾ a strategií Global Gateway ⁽⁸⁾ pokračovala EU v podpoře partnerských zemí s cílem zlepšit přístup k udržitelným zdrojům energie, dosáhnout dekarbonizace a přizpůsobit se změně klimatu. Vnější činnost se zaměřila na rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů, zlepšení energetické účinnosti a posílení regionálního energetického propojení, přičemž se zabránilo vzniku či prohloubení závislostí a zároveň se podpořila odolnost vůči změně klimatu a snižování rizika katastrof.

⁵ JOIN(2020) 17, https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf.

⁶ COM(2025) 280, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52025DC0280>.

⁷ Zelená dohoda pro Evropu – Evropská komise.

⁸ JOIN/2021/30, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021JC0030>.

Realizace africko-evropské iniciativy v oblasti zelené energie i nadále přinášela výsledky. EU spolu s Jihoafrickou republikou rovněž vedla roční kampaň ⁽⁹⁾ zaměřenou na mobilizaci investic do obnovitelných zdrojů energie v Africe, jejíž výsledkem bylo získání 15,5 miliardy EUR, z toho 15,1 miliardy EUR v rámci iniciativy „Týmu Evropa“.

EU i nadále podporovala oběhové a zdrojově efektivní městské ekonomiky. V roce 2025 byly podporovány aktivity v oblasti oběhového hospodářství prostřednictvím globálních iniciativ ve více než 40 zemích a prostřednictvím regionálních a celostátních iniciativ v dalších více než 80 zemích v Africe, Asii a Latinské Americe a Karibiku, čímž přispěly k udržitelnějším modelům výroby a spotřeby. Důraz se přesunul z politického dialogu na reformy, partnerství a investice, které partnerským zemím pomáhají snižovat tlak na zdroje, vytvářet kvalitní pracovní místa a posilovat hodnotové řetězce a zároveň umožňují budovat odolné hospodářské vztahy s EU.

EU zintenzivnila opatření v oblasti udržitelných hodnotových řetězců bez odlesňování. Prostřednictvím iniciativy DESIRA+ a souvisejících zemědělsko-potravinářských programů podporovala hodnotové řetězce v odvětvích kaka, kávy, kešu a „zapomenutých plodin“, propojovala drobné zemědělce s trhy, zlepšovala kvalitu půdy a podporovala agrolesnictví.

V oblasti kritických surovin EU podporovala udržitelné, bezpečné a odolné dodavatelské řetězce, včetně projektů přispívajících k plnění referenčních hodnot stanovených v nařízení o kritických surovinách ⁽¹⁰⁾ v oblasti zdrojů, zpracování, recyklace a diverzifikace, a zprovoznila specializovaný nástroj pro kritické suroviny, jehož cílem je propojovat projekty s odběrateli a finančníky.

EU a její členské státy hrají vedoucí roli v oblasti mezinárodního financování opatření v oblasti klimatu, neboť jsou největším světovým poskytovatelem finančních prostředků na tato opatření pro rozvojové země. Například EFSD+ prostřednictvím záruk a kombinovaných financování podporuje investice do boje proti změně klimatu, mimo jiné prostřednictvím fondů Climate Investor, přičemž v současné době probíhá nejméně 50 infrastrukturních projektů zaměřených na zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobování se této změně. Poradenské centrum EU pro udržitelné financování podpořilo vypracování rámců pro zelené dluhopisy s cílem pomoci mobilizovat soukromý kapitál pro investice v souladu s klimatickými cíli.

Digitalizace, věda, technologie, inovace a infrastruktura

Ve druhé polovině roku 2025 zahájila EU provádění společného sdělení o mezinárodní digitální strategii pro EU ⁽¹¹⁾, které bylo přijato v červnu 2025 a které stanoví komplexní vizi vzájemně prospěšné digitální transformace, opírající se o integrovanou nabídku EU pro technologické podniky, která kombinuje bezpečnou konektivitu, důvěryhodnou umělou inteligenci (AI), kybernetickou bezpečnost, služby založené na vesmírném propojení, důvěryhodnou digitální infrastrukturu a digitální veřejnou infrastrukturu.

V jednotlivých regionech digitální projekty v rámci digitálního pilíře strategie Global Gateway podporovaly a mobilizovaly mezinárodní výzkumné a inovační ekosystémy a zúčastněné strany,

⁹ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway/energy-africa_en?prefLang=cs.

¹⁰ Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>

¹¹ JOIN(2025) 140 ze dne 5. června 2025, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/library/joint-communication-international-digital-strategy-eu>.

zatímco specializovaná centra a platformy napomáhaly sdílení znalostí a technických odborných znalostí, jako například síť EU–LAC pro vysoce výkonnou výpočetní techniku.

Udržitelná doprava zůstala ústředním bodem vnější činnosti EU, která podporuje ekologičtější a odolnější dopravní propojení. Kromě dvanácti afrických prioritních koridorů, transkaspického dopravního koridoru, koridoru Indie – Blízký východ – Evropa a v Asii, Latinské Americe a Karibiku, jakož i v regionech východního (např. trasy solidarity spojující Ukrajinu a Moldavsko s EU) i jižního sousedství se realizují různé investice v odvětvích železniční, silniční a námořní dopravy, městské mobility, logistické infrastruktury a letectví.

Strategie Global Gateway rovněž přispívá k dekarbonizaci globální dopravy prostřednictvím cílených ekologických investic a iniciativ, jako je například stěžejní projekt Udržitelná letecká paliva (s aktivitami po celé Africe a Indii), střediska pro globální spolupráci v oblasti námořních technologií a iniciativa koridorů a uzlů ekologické námořní dopravy, které podporují partnerské země při plnění klimatických cílů Mezinárodní námořní organizace a Mezinárodní organizace pro civilní letectví.

Byl spuštěn mechanismus pro investice v rané fázi, jehož cílem je poskytovat granty společně s EU v raných fázích projektů v oblastech udržitelné dopravy, rozvoje měst, energetiky a umělé inteligence, čímž přispívá ke snížení rizik spojených s inovacemi a přilákání dalších finančních prostředků.

Na mnohostranné úrovni EU podpořila provádění Globálního digitálního paktu OSN a otevřeně a konstruktivně se zapojila do globálního dialogu o správě umělé inteligence. Zhodnocení 20 let od Světového summitu o informační společnosti představovalo významný milník pro globální správu digitální sféry.

Udržitelný růst a zaměstnanost

V roce 2025 EU podporovala udržitelný a inkluzivní hospodářský růst, zlepšovala podnikatelské prostředí a mobilizovala soukromé investice do kvalitních pracovních míst prostřednictvím strategie Global Gateway a evropské struktury pro financování rozvoje. V rámci vnějších opatření se kombinoval politický dialog, rozpočtová podpora a nástroje sdílení rizik s cílenými opatřeními v oblasti kvalifikací, hodnotových řetězců a odpovědného podnikání.

Byla rozšířena spolupráce s evropským soukromým sektorem. Kromě Investičního centra Global Gateway a poradní skupiny pro podnikání pro Global Gateway usnadňovala obchodní fóra EU navazování kontaktů a uzavírání obchodních dohod mezi evropskými společnostmi a vládami partnerských zemí.

V roce 2025 bylo s různými institucemi pro financování rozvoje podepsáno dvacet nových záruk v rámci EFSD+⁽¹²⁾ v celkové výši přesahující 3 miliardy EUR a v téže roce bylo zahájeno čerpání prostředků prostřednictvím 63 podepsaných operací. Očekává se, že operace kombinování zdrojů schválené v roce 2025 přinesou investice ve výši přibližně 18 miliard EUR.

Programy v oblasti vzdělávání a dovedností (včetně odborného vzdělávání a přípravy (OVP) zaměřených na využití příležitostí a vysokoškolského vzdělávání) se stále více přizpůsobovaly odvětvím, která jsou v rámci strategie Global Gateway považována za prioritní. Příkladem je šest

¹² Evropský fond pro udržitelný rozvoj plus.

nových projektů OVP zaměřených na využití příležitostí, které byly zahájeny v několika afrických zemích s cílem sladit odbornou přípravu s potřebami trhu práce.

Systematické využívání ukazatelů týkajících se genderu, zdravotního postižení a nerovnosti pomohlo zajistit, aby investice zohledňovaly dopady na rozdělení příjmů, podporovaly hospodářské posílení postavení žen, inkluzi a propojovaly znevýhodněné komunity.

Migrace a nucené vysídlování

V jednotlivých regionech posílila EU svůj přístup k migraci založený na lidských právech a přijala vnitřní pokyny a postupy přizpůsobené konkrétním potřebám s cílem zlepšit koncepci, identifikaci, formulaci a sledování opatření v oblasti migrace i řešení případných porušení. EU stále častěji využívala své finanční prostředky k prosazování svých cílů v oblasti migrace ve spolupráci s partnerskými zeměmi. EU vedla s klíčovými partnery dialogy o strategických partnerstvích, které se týkaly všech aspektů migrace a nuceného vysídlení, a to s podporou finančních prostředků EU v souladu s Evropskou strategií řízení azylu a migrace ⁽¹³⁾.

Díky posílení našich partnerství v oblasti migrace klesl počet nelegálních překročení vnějších hranic EU v roce 2025 na přibližně 179 000, což je o čtvrtinu méně než v roce 2024, a počet žádostí o azyl v Unii se v roce 2025 rovněž snížil o přibližně 19 % ve srovnání s rokem 2024, což částečně odráží posílenou spolupráci s partnerskými zeměmi. Například v návaznosti na partnerství v oblasti migrace s Mauritánií, které bylo přijato v roce 2024, byla realizována všechna opatření v rámci balíčku podpory ve výši 210 milionů EUR, čímž se výrazně posílila schopnost Mauritánie zvládat migraci a nucené vysídlování a vytvářet hospodářské příležitosti v postižených regionech. Tyto finanční prostředky byly mobilizovány také v rámci flexibilního přístupu iniciativy v rámci nástroje NDICI, který se opět ukazuje jako klíčový pro podporu spolupráce v oblasti migrace.

EU rovněž zintenzivnila úsilí v boji proti převaděčství a obchodování s lidmi. Globální iniciativa zaměřená na finanční a digitální aspekty převaděčství migrantů přispěla k vytvoření Globální aliance pro boj proti převaděčství migrantů a byla součástí finančního balíčku ve výši 78 milionů EUR, který byl oznámen v prosinci 2025.

V rámci současného víceletého finančního rámce na období 2021–2027 byla s podporou EU poskytnuta ochrana nebo pomoc přibližně 5,8 milionu migrantů, uprchlíků, vnitřně vysídlených osob a členů hostitelských komunit.

V roce 2025 bylo přibližně 15 % rozpočtu na humanitární pomoc věnováno na ochranu, přičemž hlavní důraz byl kladen na uprchlíky a vnitřně vysídlené osoby v krizových oblastech, jako jsou Ukrajina, Gaza, Súdán, Sýrie, Afghánistán a Africký roh. V roce 2025 bylo přibližně 87 % finančních prostředků určených na humanitární pomoc přiděleno na projekty zaměřené na potřeby nuceně vysídlených osob. EU byla i nadále odhodlána podporovat přesídlování a humanitární přijímání uprchlíků a pokračovala v podpoře mechanismu nouzového přesunu v Rwandě a nástroje na podporu uprchlíků v Turecku.

Demokratická správa věcí veřejných a lidská práva, mír a bezpečnost

Kromě četných dvoustranných a regionálních opatření se tematický program NDICI – Globální Evropa zaměřený na mír, stabilitu a prevenci konfliktů i nadále věnoval prevenci konfliktů a budování míru a

¹³ Evropská strategie řízení azylu a migrace, COM(2026) 45 final.

řešení globálních a nadregionálních hrozeb ⁽¹⁴⁾. Do konce roku 2025 probíhalo 78 opatření v oblasti předcházení konfliktům, budování míru a připravenosti na krizi. Bylo přijato dalších osmnáct nových opatření zaměřených na otázky globálního míru a bezpečnosti a čtrnáct nových opatření týkajících se globálních hrozeb.

Boj proti terorismu a předcházení násilnému extremismu byly posíleny prostřednictvím nástrojů, jako je Globální fond EU a OSN pro boj proti teroristickým hrozbám ⁽¹⁵⁾, který poskytl cílené balíčky podpory mimo jiné Iráku, Uzbekistánu, Nigérii a Somálsku, a prostřednictvím činnosti v oblasti mnohostranné justiční spolupráce s Ligou arabských států.

Podpora a pozorování voleb hrají klíčovou roli při prosazování mírových, inkluzivních a důvěryhodných volebních procesů. V roce 2025 byly vyslány plnohodnotné volební pozorovatelské mise do Bolívie, Ekvádoru, Guyany, Hondurasu, Kosova*, Malawi a na Filipíny; volební mise odborníků do Kosova, Iráku a Surinamu; a následné mise do Kolumbie, Guatemaly, Keni, Lesotha, na Maledivy, do Nigérie a na Východní Timor, které přispívají k posílení demokratických institucí, budování důvěry veřejnosti ve volební procesy a k odrazování od podvodů, zastrasování a násilí.

V nestabilních a konflikty postižených oblastech zachovávala EU flexibilní a pohotový přístup a úzce spolupracovala s místními partnery, organizacemi občanské společnosti, mládežnickými a ženskými organizacemi s cílem posilovat odolnost a podporovat mír, a to pokud možno v rámci přístupu „Tým Evropa“. Globální iniciativy na ochranu občanského prostoru, jako je například „evropský systém příznivého prostředí“, sledovaly trendy a posilovaly kapacity občanské společnosti v 80 zemích.

EU posílila svůj celkový přístup k bezpečnosti a obraně, mimo jiné prostřednictvím iniciativ, jako jsou Připravenost 2030 a nástroj SAFE. Evropský mírový nástroj zůstal ústředním prvkem bezpečnostní reakce EU, přičemž výdaje s vojenskými či obrannými dopady jsou i nadále financovány mimo rozpočet EU. Kromě nástrojů pro rychlou reakci na krizi byly v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky napříč regiony organizovány mise a operace s cílem řešit bezprostřední i dlouhodobé důsledky konfliktů, mimo jiné na Blízkém východě, v Africe a v sousedních zemích. V roce 2025 došlo k posílení partnerské spolupráce EU uzavřením partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany se Spojeným královstvím a Kanadou.

¹⁴ <https://science4peace.jrc.ec.europa.eu/#/Home/CET/Map>.

¹⁵ <https://www.un.org/counterterrorism/en/EU-UN-Global-Terrorism-Threats-Facility>.

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

CELOSVĚTOVÁ PŮSOBNOST

Subsaharská Afrika

V roce 2025 EU a Afrika dále upevnily své strategické partnerství, které zahrnuje obchod, investice, mír a bezpečnost, zelenou a digitální transformaci. Společná vize pro rok 2030 ⁽¹⁶⁾ nadále sloužila jako vodítko pro spolupráci, jejíž jádro tvořil investiční balíček Global Gateway Afrika–Evropa, spolu s činnostmi v oblasti míru, bezpečnosti a správy věcí veřejných, migrace a mobility a účinného multilateralismu. Třetí zasedání ministrů EU a Africké unie (AU) a sedmý summit EU–AU, které se konaly v roce 2025 společně s podnikatelským fórem EU–AU a fórem organizací občanské společnosti a mládeže, byly příležitostí k oslavě 25. výročí tohoto partnerství. EU a Organizace afrických, karibských a tichomořských států posílily svou politickou spolupráci a pokračovaly v úsilí o provádění Samojské dohody.

V roce 2025 zůstala EU pro Afriku hlavním partnerem v oblasti obchodu, investic, míru a bezpečnosti, poskytovatelem ORP a předním dárce humanitární pomoci. Objem obchodu EU s tímto kontinentem dosáhl 360 miliard EUR, což představuje 33 % celkového obchodu Afriky. Objem přímých zahraničních investic EU činil celkem 250 miliard EUR. Do konce roku 2025 dosáhla podpora EU pro africké země v rámci Evropského mírového nástroje celkové výše 400 milionů EUR.

Podpora zavádění Africké kontinentální zóny volného obchodu se zvýšila díky pomoci v oblasti zjednodušování obchodu, cel a norem. V rámci africko-evropské iniciativy v oblasti zelené energie a kampaně „Scaling up Renewables in Africa“ („Rozšíření obnovitelných zdrojů energie v Africe“) došlo k rozšíření činností v oblasti obnovitelných zdrojů energie a regionální integrace elektrických sítí, včetně modernizace rozvodných sítí a investic do solární a větrné energie. Program NaturAfrica pokračoval v šesti prioritních regionech se stanovišti, zatímco iniciativy „Týmu Evropa“ zaměřené na přeshraniční vodohospodářství a oběhové hospodářství pomohly partnerským zemím přizpůsobovat se změně klimatu, zlepšit zabezpečení dodávek vody a vodohospodářské a hygienické systémy.

V roce 2025 oba koridory – Lobito i Douala–N’Djamena, dva stěžejní projekty v rámci strategie Global Gateway – prokázaly, že infrastruktura může podpořit širší hospodářský rozvoj a odolnost, zejména ve vnitrozemských a zranitelných oblastech. Probíhající realizace je úspěšná díky silné africké vlastní odpovědnosti a koordinované spolupráci mezi EU, africkými partnery, finančními institucemi a soukromými investory.

Tyto snahy doplňovala humanitární pomoc: v roce 2025 reagovala EU na největší světovou krizi spojenou s vysídlením v Súdánu (více než 10 milionů vnitřně vysídlených osob) a na řešení této krize vyčlenila více než 273 milionů EUR (z toho více než 161 milionů EUR pouze v Súdánu), a 157 milionů EUR v oblasti Afrického rohu na řešení sucha, nedostatečného zabezpečení potravin a vysídlení. EU se rovněž nadále angažuje ve středním Sahelu, kde se zabývá problémem nuceného vysídlení, a v oblasti Velkých jezer, kde zajišťuje zdravotní péči v souvislosti s epidemiemi a ozbrojeným násilím.

Asie a Tichomoří

V roce 2025 se spolupráce EU s východní Asií, jihovýchodní Asií a jižní Asií dále prohlubovala, čímž se upevnil komplexní regionální přístup stanovený ve Strategii EU pro indicko-tichomořský region ⁽¹⁷⁾,

¹⁶ https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

¹⁷ https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-indo-pacific-strategy_en.

mimo jiné prostřednictvím rozvoje energetického propojení a partnerství pro spravedlivou transformaci energetiky.

Stěžejní projekt v rámci strategie Global Gateway s názvem „Energetické propojení v jižní Asii“ ukazuje, jak EU propojuje udržitelný růst, zelenou transformaci a regionální integraci prostřednictvím podpory rozvoje přeshraničního trhu s elektřinou.

Klíčovým milníkem strategie Global Gateway bylo podepsání dohody o digitálním koridoru EU–Afrika–Indie Blue Raman ⁽¹⁸⁾, která posílí odolné podmořské kabelové připojení a zajistí bezpečnou a diverzifikovanou globální datovou architekturu. EU rovněž přijala iniciativu v hodnotě 42 milionů EUR, jejímž cílem je posílit využívání dat z programu Copernicus v asijsko-tichomořském regionu, a podpořit tak rozhodování v oblasti klimatu a územního plánování založené na důkazech.

Na prvním summitu EU–Střední Asie v dubnu 2025 oznámila EU investiční balíček iniciativy „Tým Evropa“ v rámci strategie Global Gateway v hodnotě 12 miliard EUR, doprovázený oznámením záměru v oblasti kritických surovin, zaměřený na udržitelnou dopravu, zelenou energii, digitální konektivitu a vodohospodářství, v jehož rámci bylo uzavřeno osm nových smluv na zlepšení multimodálních spojení mezi Střední Asií a Evropou.

Na prvním podnikatelském fóru EU–Tichomoří na Fidži oznámila EU investice v rámci strategie Global Gateway ve výši téměř 300 milionů EUR do odolnosti vůči změně klimatu, udržitelného růstu, dopravy, digitální konektivity, vodohospodářství, obnovitelných zdrojů energie a rozvoje obchodu v celém Tichomoří, čímž vymezila Zeleno-modrou alianci pro Tichomoří ⁽¹⁹⁾ jako stěžejní iniciativu pro tento region.

EU v roce 2025 poskytla Afghánistánu pomoc v hodnotě více než 163 milionů EUR určenou k záchraně životů a dodala 390 tun zdravotnického a výživového materiálu s cílem zmírnit nouzi afghánského obyvatelstva.

Amerika a Karibik

Čtvrtý summit Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC) a EU se konal v listopadu 2025 v Kolumbii, a to souběžně s fóry občanské společnosti a podnikatelskými fóry. Vedoucí představitelé znovu potvrdili strategický význam partnerství mezi EU a CELAC a stanovili priority, mimo jiné v rámci investiční agendy EU–LAC v rámci strategie Global Gateway. Navzdory náročnému geopolitickému kontextu přijaly EU a CELAC společné prohlášení a dvě doplňující prohlášení týkající se bezpečnosti a péče o občany, čímž zdůraznily svůj společný závazek k multilateralismu, obchodu a investicím, zelené a digitální transformaci, sociálnímu začleňování a spolupráci v oblasti bezpečnosti, spravedlnosti a boje proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.

Do roku 2025 zahrnovala realizace investiční agendy v rámci strategie Global Gateway více než 80 projektů, což potvrdilo postavení EU jako předního investora v Latinské Americe a Karibiku a demonstrovalo sílu přístupu „Tým Evropa“. Mezi klíčové iniciativy patří regionální integrace elektrických sítí, iniciativa Condosat zaměřená na družicovou konektivitu a superpočítačová síť EU–LAC pro umělou inteligenci. Od května 2025 má EU status stálého pozorovatele v Latinskoamerické a

¹⁸ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-africa-india-digital-corridor_en.

¹⁹ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/green-blue-alliance-pacific_en.

karibské organizaci pro energetiku ⁽²⁰⁾, aby mohla společně s touto organizací prosazovat přechod na čistou energii a udržitelné politiky.

Spolupráce mezi EU a karibskými partnery se rovněž prohloubila v rámci Samojské dohody a jejího Karibského protokolu, čímž došlo k zakotvení politického dialogu a rozvojové spolupráce v obnoveném, dlouhodobém partnerství.

V Karibiku vypracovala iniciativa pro hroznovici v rámci strategie Global Gateway národní plány pro využívání hroznovice, čímž proměnila environmentální výzvu ve významnou ekonomickou příležitost.

Spolupráce s USA se zaměřila na navazování kontaktů s různými skupinami a úrovněmi zúčastněných stran mimo rámec federálních orgánů, a to prostřednictvím veřejné diplomacie, partnerství mezi městy a osvětových aktivit v oblasti vzdělávání. Spolupráce s Kanadou posílila postavení EU jako důvěryhodného a spolehlivého partnera v klíčových prioritních oblastech, jako jsou obchod, digitální technologie, obrana a bezpečnost. Spolupráce s oběma zeměmi se rovněž soustředila na otázky týkající se Arktidy (městská a regionální spolupráce v Arktidě a zapojení mládeže).

Ve Venezuele a jejím okolí, kde 58,6 % obyvatelstva žije v extrémní chudobě, byla EU v roce 2025 hlavním poskytovatelem humanitární pomoci a poskytla více než 52 milionů EUR.

Na Barbadosu byla zřízena nová humanitární zásobárna s cílem posílit schopnost EU rychle reagovat na tropické cyklóny, povodně a zemětřesení v Karibiku a sousedních regionech.

Rozšíření EU (západní Balkán, Turecko, Ukrajina, Moldavsko, Gruzie)

Balíček týkající se rozšíření z roku 2025, který byl přijat v listopadu, potvrdil, že otázka rozšíření zůstává na pořadu jednání EU i nadále jednou z priorit a že přistoupení nových členských států je stále více na dosah, pokud partneři splní požadavky na zásadní reformy.

Na západním Balkáně došlo u většiny partnerských zemí k trvalému pokroku v základních aspektech přístupového procesu, přičemž Černá Hora a Albánie se přiblížily k cíli, jímž je dokončení jednání. V případě Ukrajiny a Moldavské republiky byl proces posuzování (technické posouzení *acquis* EU) v roce 2025 uzavřen a Komise dospěla k závěru, že klauzule „Základní zásady“, „Vnitřní trh“ a „Vnější vztahy“ jsou připraveny k zahájení jednání. Gruzie formálně zůstává kandidátskou zemí, avšak nedávné kroky gruzínských úřadů proces přistoupení *de facto* zastavily. Turecko zůstalo partnerem strategického významu a kandidátskou zemí, přestože přístupová jednání uvízla na mrtvém bodě.

Komise vyvinula „eAccession“, inovativní nástroj založený na umělé inteligenci, který má kandidátským zemím pomoci urychlit sbližování právních předpisů a zároveň ušetřit čas a zdroje.

EU i nadále podporovala regionální hospodářskou integraci, mimo jiné prostřednictvím modernizace platebních systémů a začlenění Albánie, Černé Hory a Severní Makedonie do systémů SEPA Evropskou radou pro platební styk v říjnu 2025, čímž se výrazně zkrátila doba zpracování transakcí a snížily náklady pro občany i podniky.

Nástroj pro Ukrajinu a plány růstu pro západní Balkán a Moldavskou republiku ukazují, jak EU kombinuje politický závazek, finanční podporu a podmíněnost s cílem urychlit sbližování s EU. Tyto programy zahrnují dotace a půjčky ve výši 6 miliard EUR pro země západního Balkánu a 1,9 miliardy EUR pro Moldavsko, přičemž poskytnutí finančních prostředků je vázáno na provádění společně

²⁰ <https://www.olade.org/en/>.

dohodnutých reformních programů a postupnou integraci do vybraných oblastí jednotného trhu. Do konce roku 2025 byly přijaty programy reformu pro všechny partnery a předběžné financování bylo vyplaceno Albánii, Černé Hoře, Severní Makedonii, Srbsku a Moldavsku.

Bylo podporováno plné sladění partnerů se společnou bezpečnostní a obrannou politikou a společnou zahraniční a bezpečnostní politikou, včetně omezujících opatření EU, a EU reagovala na žádosti partnerů o posílení jejich odolnosti a bezpečnosti vůči hybridním a dalším hrozbám.

EU i nadále poskytovala značnou podporu uprchlíkům v Turecku, když v rámci rozpočtu na období 2025–2027 vyčlenila na pomoc uprchlíkům 1,3 miliardy EUR, zatímco v roce 2025 byl zaveden nový systém „kaskády víz“, který má usnadnit cestování tureckým cestujícím v dobré víře v schengenském prostoru.

Evropské sousedství

Evropské sousedství – východ

Ve východním sousedství, kde dominuje ruská útočná válka proti Ukrajině, pokračovala EU ve spolupráci s partnerskými zeměmi tohoto regionu, a to jak na dvoustranné, tak na regionální úrovni (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina). Východní partnerství i nadále poskytovalo všem účastníkům osvědčený a účinný rámec pro spolupráci. V případě Běloruska EU nadále uplatňovala politiku nátlaku na úřady a zároveň podporovala občany, občanskou společnost a nezávislá média.

Program „Podpora pokročilého vzdělávání a odborné přípravy (SALT I–III)“ pomáhá běloruským studentům, přednášejícím a výzkumným pracovníkům, kteří byli nuceni uprchnout před režimem. Jedná se o strategicky významnou iniciativu zaměřenou na zachování intelektuálního potenciálu Běloruska.

Strategie Global Gateway a víceleté akční plány pro období 2025–2027 pro východní sousedství zůstaly klíčovými nástroji pro podporu odolnosti, propojenosti a socioekonomického rozvoje. Celková výše závazků v rámci nově schválených víceletých akčních plánů (s výjimkou pomoci Ukrajině) činila 668,2 milionu EUR.

Nový strategický přístup k černomořskému regionu ⁽²¹⁾ byl přijat v květnu a v říjnu byla schválena agenda v oblasti propojení, která spojuje Evropu se Střední Asií prostřednictvím černomořského regionu, Turecka a Jižního Kavkazu a představuje důležitý základ pro užší spolupráci s partnery z Jižního Kavkazu v oblasti udržitelné dopravy, energetiky a digitálních spojení.

Evropské sousedství – jih a Blízký východ / oblast Perského zálivu

Prosperita, propojenost, odolnost, mír a stabilita v severní Africe, na Středním východě a v oblasti Zálivu jsou součástí strategických zájmů EU.

V roce 2025 EU rozšířila své nástroje o nové, zejména o Pakt pro Středomoří ⁽²²⁾, a zahájila řadu strategických a komplexních partnerství s cílem zajistit soudržnější a na výsledky zaměřené kroky v

²¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_25_1348.

²² JOIN(2025) 26 ze dne 16. října 2025, https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en.

celém regionu. Zvláštní generální ředitelství Komise pro Blízký východ, severní Afriku a Záliv zahájilo plnohodnotný provoz jako platforma Komise pro vztahy s devatenácti partnerskými zeměmi.

Válka v Gaze i nadále vyvolávala závažnou humanitární krizi, rozsáhlou destrukci a rostoucí nestabilitu na celém Blízkém východě. EU svolala v listopadu 2025 první zasedání Skupiny dárců pro Palestinu, přičemž předložila komplexní program pro obnovu a odolnost Palestiny na období 2025–2027 a navrhla omezující opatření v reakci na kroky, které podkopávají dvoustátní řešení.

EU zůstává největším mezinárodním dárcem a poskytovatelem humanitární pomoci Palestincům; v roce 2025 vyčlenila na humanitární pomoc v reakci na mimořádnou situaci celkem 220 milionů EUR. Kromě finančních prostředků poskytovala EU i operativní podporu v podobě leteckých mostů, lékařských evakuací a silniční nákladní dopravy.

V Zálivu byly všem šesti členům Rady pro spolupráci v Zálivu nabídnuty dohody o strategickém partnerství; do konce roku 2025 se pět zemí vyjádřilo kladně a byla zahájena jednání se Spojenými arabskými emiráty a Katarom.

Podmořský kabelový systém Medusa představuje přelomový projekt v oblasti regionálních i mezinárodních telekomunikací, který zajistí odolné vysokokapacitní propojovací trasy mezi Evropou a severní Afrikou.

Zámořské země a území (ZZÚ)

Těchto třináct zámořských zemí a území (ZZÚ) jsou subjekty bez suverenity, které udržují zvláštní ústavní vazby na Dánsko, Francii a Nizozemsko a tvoří nedílnou součást širší evropské rodiny. Tato území hrají pro EU stále významnější strategickou roli, neboť přinášejí řadu výhod, jako jsou rozsáhlé výlučné ekonomické zóny, přístup k důležitým přírodním zdrojům, včetně kritických surovin, a klíčové námořní oblasti a námořní trasy.

Rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska vyčleňuje na období 2021–2027 částku 500 milionů EUR na podporu hospodářského a sociálního rozvoje ZZÚ a na řešení problémů souvisejících se změnou klimatu a úbytkem biologické rozmanitosti. Komise navrhla změnu rozhodnutí o přidružení zámoří včetně Grónska, která počítá se zdvojnásobením finančních prostředků přidělených těmto ZZÚ na 999 milionů EUR pro období 2028–2034.

V roce 2025 se vztahy s Grónskem nadále rozšiřovaly a prohlubovaly v kontextu zvýšeného mezinárodního zájmu o Arktidu, a to v oblastech, jako jsou kritické suroviny, obnovitelné zdroje energie, konektivita, ale také vzdělávání a rybolov. Partnerství mezi EU a Grónskem se vyznačovalo dvěma politickými dialogy, návštěvami na vysoké úrovni a prvním ročníkem Týdne EU–Grónsko, který se konal v listopadu v Bruselu.

Rok 2025 byl posledním rokem provádění prvního akčního plánu v rámci vodohospodářské politiky Francouzské Polynésie (2021–2030). Mezi dosaženými výsledky bylo zvýšení počtu obcí zajišťujících rozvod pitné vody, pokračující opatření k ochraně povodí a posílení správy tohoto odvětví prostřednictvím plně funkčního technického výboru. Druhý akční plán má pokrývat období 2026–2030.